

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

2. Solutiones adversariorum refutantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

quod si fuerit alia numero terminatio, erit proculdubio alia numero relatio; sicut igitur impossibile est extensionem hanc fieri sine nova terminatione, ita est impossibile fieri sine nova relatione.

Præterea hæc relatio ad secundum filium eodem modo producit, & corrumpitur si daretur primus filius, & relatio ad illum; sed si sit corruptus primus filius, & relatio ad illum quando producit secundus, non potest villo modo tunc esse illa eadem relatio numero, quæ erat ad primum; ergo non est eadem quando manet primus filius: Maior probatur, quia pater eodem modo generat secundum filium, & est pater illius si vivat primus, ac si sit mortuus, primus enim nullo modo concutit ad generationem secundi: ergo illa relatio eodem modo producit, & conservatur si daretur primus filius, ac si esset corruptus. Minor probatur; quia quando corrumpitur primus filius, si adhuc non sit genitus secundus perit relatio ad illum, tam quoad intrinsecum, quam quoad extrinsecum, quæ consequenter non potest naturaliter redire idem numero: ergo quando producit secundus filius non potest esse villo modo eadem relatio numero, quæ erat prius ad primum, filium, quod videtur ex Divo Thoma quod lib. 4. art. 4. contra gentes cap. 81. & alibi sæpe, quem sequuntur omnes Thomistæ non solum in entibus absolutis, sed etiam respectivis reputat impossibile, ut naturaliter eadem numero forma corrupta redeat, quod tamen videtur omnino necessario in hac sententia dicendum, quare si eadem omnino, & numero relatio pater refertur ad primum filium, & ad omnes sequentes quando moritur primus filius nondum nato secundo corrumpitur omnino illa relatio patris, & deinde productio secundo eadem numero relatio redibit, quod si dicatur in hoc casu redire eandem numero relationem, quia iam est corrupta, non poterit assignari ratio, quare etiam manente prima relatione, & primo filio non producit nova relatio in productione novi filii, cum eodem omnino modo producat secundus filius, quando est mortuus primus, ac quando vivit, & durat relatio ad illum, quod si recurramus ad multiplicationem entium sine necessitate nihil videtur concludi, quia cum omnis relatio determinata debeat habere terminum determinatum accedente novo termino debet assignari nova relatio.

SVBSECTIO II.

Solutiones Adversariorum refutantur.

¹⁴ Dices non esse necessariam extensionem, sed solum positionem extrinsecam termini, ratione cuius relatio, quæ solum hunc numero terminum respiciebat, respicit iam alium numero de novo, quem antea non respiciebat. Hæc est plausibilior apud Thomistas solutio.

Contra evidenter, quia respicere in relatione non est denominatio extrinseca, sed intrinseca, & identificata ratio illius; unde idem est relatio, ac respicere in relatione: sed per vos ratione extrinseci termini datur nunc respicere ad hunc terminum de novo, quod antea non dabatur: ergo ratione extrinseci termini datur nova relatio, quæ antea non dabatur, clarissimo exemplo contra R. P. Ildeph. de Peñafiel Theol. Schol. Tom. 1.

vincitur, quia percipere obiectum est cognitio ipsa si datur nova perceptio nunc, quæ antea non dabatur, debet necessario dari nova cognitio nunc, quæ antea non dabatur, sicut quia animal rationale est homo, impossibile est ut detur novum animal rationale quod antea non dabatur, & quod non detur novus homo, qui est idem cum animali rationali. Maior illa prima est manifesta, quia respicere, referri, respectus, & relatio sunt synonyma; unde in omnium sententia sunt idem, & sic ubi datur respicere, datur referri, & ubi datur referre, datur relatio, & respectus, sed per vos datur respicere de novo ad secundum filium: ergo datur de novo relatio ad illum, alias esset, & non esset idem, & idem à seipso separaretur, cum daretur respicere, & non relatio, quæ sunt idem.

Dices ex vi positionis termini non datur in antiqua paternitate additio aliqua.

Contra, quia quando ponitur novus terminus extrinsecus, vel illa relatio antiqua respicit de novo illum terminum, vel non respicit; si non respicit: ergo nec pater ratione illius est pater secundi filii, quia omnis pater debet respicere suum filium, & ideo Petrus pater non est respectu Angeli, quia non respicit Angelum, & ideo est pater respectu Antonij, quia respicit illum: sed Petrus pater non respicit secundum filium: ergo non est pater secundi filii; & clarius, vel posito novo albo antiquum respicit hoc album, sicut respicit novum album vel non; si non, non est simile illi, nec similitudo antiqua sufficit ad omnia alba, quia omnis sufficientia, quæ requiritur in prima paternitate, & similitudine, est ut referant ad secundum genitum, & respiciant secundum filium, & secundum album, sicut respiciunt primos terminos, alias si non respiciunt, non erunt formaliter relationes illorum, sed erunt in ordine ad illa, non ut relationes; sed quasi absoluta, v. g. si pater non respiceret primum filium, nec album non respiceret primum album non esset pater respectu primi, nec simile; unde non daretur similitudo nec relatio paternitatis in illis, sicut quia Christus non refertur ad Virginem, non datur relatio filiationis in Christo per vos, quia si daretur, referretur; unde hoc quod dicitur, destruit totum titulum questionis, & non est scopum collimare, nec interrogatis satisfacere, nam hic interrogamus vtrum posito termino secundo non sit necessaria alia relatio, ut respiciat illum, & sit pater illius, sed solum sufficiat prima ad respiciendum, ipsi respondent sufficere primam, quomodo nunc dicunt primam non respicere de novo hunc secundum filium, sicut antea non respiciebat: ergo ut bene respondeant, debent respondere respicere de novo hunc secundum terminum, quem antea non respiciebat, referrique de novo ad illum, ad quem antea non referebatur; ergo nunc datur in patre novum respicere, & novum referre, quod antea non dabatur, licet daretur respicere primum filium, & referri ad illum: ergo hoc respicere, & referri non est respicere primum filium, nec est prima paternitas.

Pater evidenter, quia per totum triennium, vel per totum biennium (supponamus abhinc tribus annis, aut decem, genuisse Petrum secundum filium) fuit primum respicere, & primum referri, sic paternitas ad primum filium realiter sine respicere, & referri ad secundum filium: ergo distinguuntur à parte rei: ergo paternitas ad primum filium

FFFF filium

lium non est à parte rei paternitas ad secundum, quia idem non potest separari à se ipso: ergo est nova paternitas, quæ respicit secundum, & non antiqua, quod convincitur evidenter exemplo amoris, nam si antea amavi Petrum, & non amavi Ioannem per biennium, & nunc amo Ioannem, non potest hic amor esse idem, ac ille, & si cognovi heri Ioannem, & heri non cognovi Petrum, & nunc incipio cognoscere Petrum, non est eadem cognitio hæc, ac illa, quia separata fuerunt aliquo tempore realiter; unde per eandem cognitionem non possum cognoscere hoc obiectum nunc, & non illud, & postea per eandem cognoscere utrumque, hoc solum est mysterium Divinitati reservatum, quo Deus transcat de termino negativo intrinseco ad positivum intrinsecum sine additione reali, & hoc concedimus Deo, propter summam, & infinitam actualitatis perfectionem: atqui Pater creatus non est infinitus: ergo si nunc respicit intrinsece, quem antea non respiciebat, licet haberet primam paternitatem, evidenter sequitur nunc addi de novo paternitatem, & multiplicari relationem ad multiplicationem terminorum.

16 Confirmatur, referri vnum ad alterum, est effectus intrinsecus relationis: ergo ubi est nova denominatio respectiva, & novus effectus formalis illius, ut in Ioanne qui ad secundum filium refertur, ad quem antea non referebatur, erit nova forma relativa intrinseca de novo superaddita: at in Ioanne crescit effectus formalis, scilicet intrinsece refertur ad secundum filium: ergo crescit forma addita nova entitate, implicat enim crescere effectum formalem intrinsecum, quin etiam realiter crescat forma intrinseca, præcipue, quia crescere talem effectum formalem; est ordinari ad hunc filium, ad quem antea non ordinabatur: ergo ubi est novum incrementum, vel accretio in ordine ad novum filium est novum ad; ergo & nova, & distincta relatio; multiplicatio enim esse ad, & ordinari multiplicatur relatio, cuius essentia in esse ad consistit, & ideo ut ait Pater Suarez iuxta sententiam distinguendum à parte rei relationem à suo fundamento, non potest consequenter negari, quin multiplicatis terminis realiter, augeantur respectus, & quin addito novo termino aliquid reale relativum addatur præexistenti relativo, ut cum Pater generat secundum filium, aliquid respectivum acquirit, quod antea non habebat æque distinctum ab ipso ac erat paternitas, quam antea habebat, quia hoc convincunt consequenter loquendo rationes factæ, & quia est omnino eadem ratio; nam si Petrus cum genuit primum filium indiguit nova relatione, aut novo modo reali distincto, ut ad illum realiter referretur, cur non etiam quando de novo incipit referri ad secundum, aut modum sufficere; nam prior relatio ad æquate refertur ad primum filium, & ab illo pendet in esse, & in definitione, & cognitione, non enim cognoscitur hæc relatio, ut hæc numero, nisi ut referens ad hunc numero terminum, ut aperte Aristoteles declaravit in prædicamentis, *cap. de ad aliquid*, unde si consequenter loquendum est supposita nostra sententia de distinctione relationis à fundamento, necesse est ut dicamus tantam esse distinctionem inter paternitatem ad primum filium, & id quod additur Patri genito secundo, quanta est

inter paternitatem ipsam, & fundamentum ipsum, itaque si hæc distinguuntur à parte rei, etiam illa.

Probatur ex supradictis, quia relatio paternitatis ad primum filium ita comparatur ad id quod additur respectu secundi filij, ut possit illa paternitas esse sine hoc addito, & è converso possit manere hoc additum, & constituere Patrem sine illa prima paternitate: ergo si paternitas est modus realis distinctus, quia est separabilis à fundamento, etiam isti duo modi erunt inter se actu distincti ex natura rei, quia unus est separabilis ab alio, & è converso, clarum autem est axioma asserens quodcumque duo ita distinguuntur in re, ut vicissim, & vnum sine alio, & alterum sine altero manere possit, tunc illud esse sufficiens signum distinctionis à parte rei; sed ita inter se comparantur respectus Patris ad primum filium, & ad secundum, ut & prior sine posteriori, & posterior sine priori existere possit: ergo distinguuntur inter se vera distinctione à parte rei: atqui utrique modi sunt ad aliud, & ita ad aliud, ut nec esse nec intelligi possint sine alio, id est sine termino: ergo sunt formales relationes prædicamentales.

Dices relationem quoad primum filium esse intrinsecam rationem, quoad secundum autem esse denominationem extrinsecam.

Contra primo, quia eodem modo se habet denominatio Patris in ordine ad secundum filium, sicut in ordine ad primum; sed in ordine ad primum non est denominatio extrinseca: ergo nec in ordine ad secundum. Maior est evidens, primo, quia sicut se habet cognitio in ordine ad obiectum, sic se habet relatio in ordine ad terminum; sed cognitio tam intrinsece tendit in primum ac secundum obiectum, & non est intrinseca respectu primi, & extrinseca tendentia respectu secundi; ergo similiter respectus, seu relatio est intrinseca respectu secundi, ac respectu primi, & sicut quando non cognovi per primam cognitionem, nisi obiectum B, non cognosco obiectum D, & postea cognosco obiectum D, nullus potest dicere utrumque obiectum cognosco per utramque cognitionem; sed necessario est asserendum ad multiplicationem obiectorum, multiplicari cognitiones, ita sententia est de relationibus, & ratio à priori est, quia per accidens est, ut hic terminus sit secundus, nam potuit esse primus, & potuit esse solus, nam mortuo primo, manet solus, & si ut potuit genuisset hunc secundum hominem ante primum, hic homo, qui modo est secundus filius esset tunc primus: sed tunc relatio ad hunc terminum esset intrinseca: ergo nunc etiam, nam quod est per accidens, non mutat naturas rerum, ita ut ratione rei per accidens id quod est intrinsecum, reddatur extrinsecum; sed per accidens est quod hic terminus sit secundus: ergo ratione huius per accidens relatio, quæ deberet esse intrinseca respectu huius non potest esse extrinseca.

Secundo contra, quia denominatio relativa non est extrinseca, sed intrinseca; nam in hoc distinguitur actu terminans, & actu obiectum ab actu respiciente, quod illa sunt extrinsece denominata, hoc vero minime; sed Pater in ordine ad secundum filium est denominatio relativa: ergo non est extrinseca, sed intrinseca, nam licet vna, & eadem entitas possit esse denominatio extrinseca, & intrinseca, ut eadem visio, est intrinseca

intrinsicca videnti, & extrinsicca obiecto, & actio est intrinsicca passio, vel termino, & extrinsicca agenti, hoc tamen evenit respectu diversorum, non tamen respectu eorum, quae sunt eiusdem rationis, nam passum, & agens sunt diversarum rationum, & potentia, & obiectum; unde visio, & actio respectu horum potest esse intrinsicca, & respectu illorum extrinsicca; contra vero, quia hoc, & illud agens sunt eodem modo agentia, actio enim non potest esse intrinsicca, respectu unius agentis, & extrinsicca respectu alterius agentis, quia haec potentia visiva, & illa sunt eiusdem rationis respectu unius, visio non potest esse denominatio extrinsicca, & respectu alterius extrinsicca; sed pater respectu secundi filij est eodem modo pater, ac respectu primi: ergo paternitas non potest esse denominatio extrinsicca respectu huius, & intrinsicca respectu alterius.

17. Vltimo confirmatur, posito novotermine, v.g. novo filio datur nova relatio: ergo multiplicatis numero terminis, multiplicatur numero relationes. Antecedens sic probatur, posito novo filio respectu Petri, Petrus est pater illius de novo, sed non potest Petrus de novo esse pater illius, quin in Petro deitur nova paternitas ad illum novum filium: ergo posito novo filio, datur nova paternitas in Petro. Maior est evidens, quia Petrus non erat ante generationem illius filij pater eius, cum ille filius tantum esset possibilis, vel futurus, minime actualis tunc, cum per generationem accipiat esse actuale, quod necessario requirit, omnis relatio actualis, tam filiationis (quia modus actualis non resultat, nisi in subiecto actuali,) quam paternitatis: tum quia est simul natura cum filiatione, & sic simul in eodem instanti resultant, quod adeo verum est, ut vna nullo modo possit esse, aut resultare prius, quam alia; tum etiam, quia nullus dicitur actu pater possibilis, aut futuri filij, sed solum actualis, alias ut supra dixi Christus Dominus esset actu pater naturalis multorum hominum, quos potuit generare, & Beata Virgo mater naturalis multorum filiorum, & non solus Christi, unde Christus non erit vnicus filius naturalis Beatae Virginis, quod est contra fidem.

Et post generationem illius est pater, cum ille sit genitus a Petro formaliter, unde, & filius Petri, cum statim ac genitus sit aliquis resultet in ipso filiatione, filius autem non potest esse de novo talis sine patre de novo: ergo tunc est Petrus pater illius filij, quem de novo genuit, sed antea generationem non erat actu pater: ergo Petrus post illam generationem est de novo pater illius de novo geniti, quia esse de novo album, calidum, frigidumve, est nunc esse, quod antea tale non erat: sed Petrus nunc est pater huius nunc geniti, & antea non erat pater illius: ergo Petrus de novo est pater ipsius de novo geniti.

Minor praecipua sic probatur, quia impossibile est vt deitur effectus formalis de novo, & quod non deitur de novo forma: sed pater est effectus formalis relationis paternitatis: ergo si de novo est pater, de novo erit paternitas in illo, quae est forma illius. Maior sic probatur, nam impossibile est quod sit de novo homo sine humanitate de novo, & album de novo sine albedine de novo, imo Verbum Divinum non potest esse humanatum de novo sine humanitate de novo, & unitum de novo humanitati hypostatice, sine hypostatice unione de novo, & Deus nunquam fuit de novo Deus, quia nunquam habuit Divinitatem de novo.

R.P. Ideph. de Penafiel Theol. Schol. Tom.I.

vo, nam haec propositio nunquam fuit verificata nunc, hoc ens habet divinitatem, quam antea non habuerat, & ideo etiam haec propositio, nunquam potuit habere veritatem; Hoc ens est Deus nunc, cum antea non fuerat Deus, nam semper fuit Deus, quia semper habuit Divinitatem, nam a concreto ad abstractum, optima est consequentia, abstractum est constitutum essentialiter concretum, & ratio evidens a priori est, quia effectus formalis nihil aliud est, quam materia, forma, & unio, id est materia habens formam, & forma informans materiam: sed impossibile est vt idem sit de novo, & non sit; ergo impossibile est vt sit effectus formalis de novo, & non sit de novo forma. Patet haec consequentia, quia esse de novo effectus formalis, est constitui de novo concretum a forma essentialiter constitutiva illius: sed non potest constituere forma concretum de novo, nisi de novo uniat forma materia; nam forma non constituit, nisi exhibitionem suae propriae entitatis in subiectum; unde si de novo constituit, de novo exhibet suum esse materiae, unde de novo est per informationem: ergo si de novo habet esse concretum, seu effectus formalis, necessario de novo est forma: atqui per te licet de novo sit effectus formalis non est forma de novo: ergo necessario sequitur quod sit de novo forma, & non sit de novo respectu eiusdem subiecti: atqui hoc est contra evidens axioma omnium maximum, impossibile est idem simul esse, & non esse: ergo ne hoc absurdum sequatur, dic necessario, quod si de novo est effectus formalis, de novo esse a forma: atqui multiplicato secundo filio, vt termino de novo est pater illius: ergo de novo est forma, & multiplicatur paternitas, quae constituit patrem, unde multiplicatis terminis, necessario debet multiplicari relatio.

SVBSECTO III.

Secundum argumentum ponitur.

18. Secundo probatur principaliter, quia si multiplicatis terminis, non multiplicarentur relationes (v.g. in patre qui genuit primum filium, secundo genito, non multiplicaretur paternitas: sed vt vos dicitis prima paternitas sine aliqua additione referretur ad secundum posito solum secundo filio:) ergo antequam generet secundum filium genito primo, talis homo generans primum est potens ex vi paternitatis quam habet, vt quando ponatur secundus filius, sine aliqua additione possit per illam ipsam paternitatem respicere secundum filium, quare ipsa paternitas erit formaliter potentialitas aut potentia ad respiciendum secundum filium quando ponatur, sicut v.g. quia anima rationalis ex vi intellectus quem habet, est potens vt possit intelligere obiectum, & ex vi voluntatis est potens amare, intellectus, & voluntas sunt necessario potentiae, & potentialitates ad amandum, & intelligendum: sed relatio paternitatis, nec est potentia, nec habet ullam potentialitatem ad respiciendum: ergo ex vi talis paternitatis, antequam deitur secundus filius, non est potens pater respicere illum: ergo quando addatur secundus filius, non respicit pater ex vi illius secundum filium, sed necessario ponenda est alia relatio, ex vi cuius formaliter respiciat illum filium. Haec consequentia est evidens, nam cum

FFFFF 2 negatur